

Sammenfatning

ISLEX er et elektronisk ordbogsværk hvor kildesproget er islandsk og målsprogene er dansk, svensk og norsk (både nynorsk og bokmål). Ordbogen genspejler islandsk sprogbrug i samtiden og den skal være gratis og tilgængelig for alle på webben. Ordbogsprojektet er udarbejdet af *Árni Magnússon-instituttet for islandske studier* i samarbejde med institutioner i Danmark, Norge og Sverige. ISLEX-ordbogen skildrer islandsk nutidssprog og svarer til en mellemstor ordbog. Desuden lægges der stor vægt på fraser og sprogbrugseksempler. Ordbogen gør flittigt brug af billedmateriale og lyd og har et udvalg af søgefunktioner. Ved redaktionen anvendes der en web-baseret database, der er specielt udformet til dette projekt og gør det muligt at redaktionsarbejdet kan foregå samtidigt i fire lande. Efter planen bliver ISLEX-ordbogen færdig i 2011.

Útdráttur

ISLEX er orðabók á vefnum með íslenskum uppflöttiorðum og þýðingum á dönsku, norsku (bókmáli og nýnorsku) og sænsku. Orðabókin endurspeglar íslenska málnotkun samtímans og á að verða öllum aðgengileg án endurgjalds. *Stofnun Árna Magnússonar í íslenskum fræðum* hefur unnið verkið ásamt samstarfsstofnunum á Norðurlöndum. ISLEX samsvarar meðalstórri orðabók og lýsir íslensku nútímamáli þar sem rík áhersla er lögð á orðasambönd og notkunardæmi. Í orðabókinni eru einnig myndir og hljóð og margir leitarmöguleikar eru í boði. Við verkið er notast við veflægan gagnagrunn sem er sérhannaður fyrir orðabókina og gerir kleift að vinnan fari fram í fjórum löndum samtímis. ISLEX verður opnað árið 2011.

Halldóra Jónsdóttir og Þórdís Úlfarsdóttir
Árni Magnússon-instituttet for islandske studier

ISLEX - Islandsk-skandinavisk webordbog

1. Indledning

ISLEX er en tværnordisk, flersproget onlineordbog med islandsk som kildesprog og svensk, norsk bokmål, nynorsk og dansk som målsprog. ISLEX er et samarbejdsprojekt mellem fire institutioner i Island, Sverige, Norge og Danmark. Disse institutioner er *Stofnun Árna Magnússonar í íslenskum fræðum* (SÁ), Reykjavík, *Institutionen för svenska språket*, Universitetet i Göteborg, *Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier*, Universitetet i Bergen og *Det Danske Sprog- og Litteraturselskab*, København. Den islandske redaktion er ansvarlig for kildesproget og for udformningen og udviklingen af databasen til ISLEX. Redigeringen af målsprogene varetages af redaktionerne i hvert af de øvrige lande.

ISLEX-projektet blev indledt i 2005, og arbejdet forventes afsluttet i 2011 når ordbogen bliver åbnet.

Redigeringsarbejdet foregår i en webbaseret database, som er specielt udviklet til projektet, sådan at alle fire landes redaktioner kan redigere samtidig. Ordbogen er designet for det elektroniske medium, men er ikke overførsel fra bog til skærm. ISLEX udnytter de fordele som elektronisk formidling giver mulighed for, og mange af artiklerne ledsages således af illustrationer, animationer og lydseksempler. ISLEX-ordbogen er den første elektroniske ordbog der omfatter og forbinder flere nordiske sprog. Den indeholder ca. 50.000 islandske opslagsord (som svarer til en mellemstor ordbog) og deres oversættelser. Ordbogen dækker moderne islandsk sprog, med særlig vægt på at repræsentere et mangfoldigt udvalg af kollokationer, idiomer og sprogbrugseksempler med tilhørende oversættelser til målsprogene. Projektet er for det meste finansieret af de fire landes regeringer og har desuden modtaget økonomisk støtte fra nordiske fonde. Ordbogen vil blive gratis tilgængelig på webben.

1.1 De skandinaviske sprogs stilling i Island

I Island undervises der i dansk (alternativt norsk eller svensk) som obligatorisk fag fra syvende til tiende klasse. Også i gymnasiet er dansk obligatorisk i et til to år for de fleste linjer, og i tre år for den sproglige linje. På universitetet undervises der i dansk, norsk og svensk, og på læreruddannelsen tilbydes dansk som valgfag. På grund af de historiske bånd mellem Danmark og Island er dansk et vigtigt sprog i uddannelsessystemet. Mange islandske studerende vælger at studere i et af de tre skandinaviske lande. Der er stor interesse for islandsk i Skandinavien og moderne islandsk litteratur er populær, men de færreste er i stand til at læse den på originalsproget. De eksisterende ordbøger mellem islandsk og de skandinaviske sprog er enten gamle eller utidssvarende, de fleste er små og indeholder utilstrækkelige oplysninger om islandsk sprogbrug. ISLEX ordbogen er derfor en velkommen tilføjelse til den islandske ordbogsflora.

1.2 Målgrupper

ISLEX opfylder forskellige målgruppers behov. De primære målgrupper er dog elever/studenter og lærere, samt oversættere fra islandsk til de skandinaviske sprog. Ordbogen er velegnet til både produktion og reception. Som en islandsk-skandinavisk ordbog retter den sig på den ene side mod svenske, norske og danske brugere, bl.a. til hjælp til oversættelse fra islandsk eller til studier og undervisning i islandsk i Norden, og på den anden side mod islandske brugere der har behov for oplysninger om ord og udtryk på de øvrige nordiske sprog. Andre målgrupper er islændinge der af forskellige grunde er i kontakt med de nordiske lande, samt sprogforskere der beskæftiger sig med de nordiske sprog.

2. Ordbogsarbejdet

ISLEX-projektet udarbejdes af fire universitets- og forskningsinstitutioner i Norden og forbinder fem nordiske sprog. ISLEX er således et håndgribeligt resultat af nordisk leksikografisk samarbejde mellem fire lande. For at muliggøre dette har man udarbejdet faste arbejdsmetoder som bliver beskrevet i det følgende.

2.1 Arbejdsmetoder

Hver institution er en selvstændig arbejdsenhed og varetager oversættelserne til det pågældende sprog. De ansætter medarbejdere til oversættelse og korrekturlæsning. Den islandske redaktions rolle er at forberede ordbogsartiklerne for oversætterne. Dette indebærer at opdele opslagsordet i flere betydninger og indsætte islandske ordforklaringer til hjælp for oversætterne. Desuden indsættes ordforbindelser på passende steder og der udarbejdes sprogbrugseksempler. Nogle lemmaer får illustrationer til yderligere forklaring. Den islandske redaktion bestemmer endvidere hvornår hver 'pakke' med opslagsord er klar til oversættelse og meddeler dette på en særskilt kommunikationsside, *islex forum*.

2.2 Semantiske felter

I ISLEX-ordbogen arbejdes der ikke efter alfabetisk orden. Ordforrådet er delt op i semantiske felter som hver tæller 15 - 400 ord, og der arbejdes hver dag efter denne inddeling af materialet. Eksempler på disse ordgrupper er *dyr, planter, tøj, vejr, landskab, biler, mad, udseende, sundhed, finanser, fysik, geologi, biologi, jura, offentlig administration*, og mange flere. I alt tæller ordgrupperne omkring et tusind. Hver redaktør og oversætter arbejder med en, to eller tre ordgruppe ad gangen. Denne metode, d.v.s. at arbejde med bestemte semantiske felter ad gangen, sikrer et meget bedre overblik og en større variation i målsprogenes ækvivalenter ved de islandske lemmaer.

2.3 Kommunikation

Kommunikation mellem de fire redaktioner er en vigtig del af ordbogsarbejdet. Der anvendes fem forskellige metoder til dette formål: 1) e-post, 2) et specielt system til beskeder indbygget i selve databasen, 3) bemærkninger der skrives inde i ordbogsartiklerne (dette gælder for beskeder der ikke kræver hurtig respons), 4) en speciel web-side, *islex forum*, og 5) møder mellem alle redaktionerne. Ordbogens indhold er under stadig udvikling og oversætterne kommer med feedback på forskellige ting som den islandske hovedredaktør tager stilling til. Eksempler på ændringsforlag er f.eks. hvis en oversætter ønsker et nyt sprogbrugseksempel eller mener at den islandske redaktion har glemt en bestemt betydning under et lemma.

Websiden *islex forum* bruges til forskellige meddelelser. Der kan oversætterne se hvilke semantiske

feltes er klare fra den islandske redaktions hånd og kan vælge materiale til at oversætte.

Der er blevet afholdt samarbejds møder med alle medarbejderne to gange om året, skiftevis i Island og samarbejdslandene. Møderne tager 3 dage og er et vigtigt forum for diskussioner og meningsudveksling. På møderne bliver alle oplyst om arbejdets gang i hvert land, forskellige sager tages op til behandling, opståede problemer bliver løst foruden at der tages beslutninger om de næste skridt i projektet. Der er altid omkring 20 deltagere på møderne, som af den grund er dyre, men det er dog altid lykkedes at finansiere dem med midler fra nordiske fonde.

3. Ordbogens indhold

ISLEX-ordbogen indeholder som før sagt 50.000 opslagsord. Den islandske del bygger hovedsagelig på en eksisterende ordbogsbase samt Árni Magnússon-instituttets tekstkorpus. Arbejdet med ISLEX omfatter en leksikalsk analyse af dette materiale, bl.a. en semantisk opdeling af ordforrådet. Samtidig med at være en multisproglig ordbog tjener ISLEX-projektet også som et vigtigt led i en systematisk web-baseret formidling af oplysninger om islandsk ordforråd for de islandske brugere. Til dette formål er korpusset et vigtigt redskab. Korpusset tæller 60 millioner ord fra elektroniske tekster, hvor hovedparten er yngre end fra 1980. Det er et uundværligt instrument ved ordbogsbeskrivelsen og har en selvstændig gyldighed som en informationsbase om islandsk nutidssprog.

Foruden opslagsordene i ISLEX findes der et stort antal fraser (ordforbindelser og faste udtryk), henvisninger, etiketter, lyd, illustrationer og links.. Der lægges en særlig vægt på at udnytte webmediets fordele, bl.a. ved at tilføje de leksikografiske oplysninger billed- og lydmateriale.

Ordforbindelser og faste udtryk

I ISLEX forekommer der flere typer fraser, d.v.s. kollokationer, faste udtryk og idiomer. Foruden Jón Hilmar Jónssons store ordbogsværk, *Stóra orðabókin um íslenska málnotkun* (2005), foreligger der ikke et oversigtsværk over fraser i islandsk og da heller ikke med oversættelser til andre sprog ligesom det er tilfældet i ISLEX. Kollokationerne medtages for at vise typiske eller obligatoriske syntaktiske mønstre omkring hvert enkelt lemma. Andre fraser skal fordybe brugerens forståelse og give en bedre adgang til et materiale som ofte er svært at finde frem til i traditionelle ordbøger, men er dog en vigtig del af kildesproget (se A. Hannesdóttir og J.H. Jónsson 2001). Antallet af fraser i ISLEX er sandsynligvis det samme som antallet af lemnaer, d.v.s. omkring 50 tusinde.

Eksempler

I ISLEX-ordbogen findes der mange tusinde sprogbrugseksempler. De er ikke autentiske

eksempler, men valgt og tilpasset af den islandske redaktion. Eksemplerne viser lemmaerne i typiske omgivelser i sproget og er endvidere en tilføjelse til de semantiske oplysninger.

Henvisninger

Som man kender fra andre online-ordbøger anvendes links når der henvises mellem lemmaer i ISLEX-ordbogen. Eksternale links er endvidere indbygget i systemet og de bruges til at forbinde ISLEX med andre websites. Den vigtigste er en database med bøjninger af islandske ord (se *bøjninger* her nedenfor).

Etiketter og brugsbestemmelse

Etiketter i ISLEX anvendes på en lignende måde som man kender fra de fleste traditionelle ordbøger. Der er to slags etiketter, for det første for at markere fagområder som *jura* og *fysik* og for det andet for at vise stiletiketter, f.eks. *gammelt*, *formelt* og *uformelt*. Etiketter kan både henvise til kildesproget og ækvivalenter i målsprogene.

Udtale og andre lyde

Det blev tidligt besluttet ikke at vise ordenes udtale med fonetisk skrift, men at bruge lydeksempler i stedet. Denne fremgangsmåde er velkendt i elektroniske ordbøger. Andre lyde forekommer endvidere i ISLEX, bl.a. for at forklare lydord som f.eks. *plask*, *knirk* og *bums*.

Illustrationer

I ISLEX-ordbogen gøres der hyppigt brug af illustrationer i ordbogsartiklerne. Formålet med billedmaterialet er at hjælpe til ved bestemmelsen af ordets betydning. Desuden vil illustrationerne gøre brugen af ordbogen mere interessant, især for de yngste brugere, d.v.s. skoleelever.

Bøjninger

Bøjninger i islandsk kan være svære, og ISLEX giver oplysninger om bøjninger på alle opslagsord (der overhovedet bliver bøjet) via et link til projektet *Beygingarlýsing íslensks nútímamáls*, som er udarbejdet på SÁ. Det er en database hvor ordenes bøjningsparadigme fremstår i sin helhed.

4. Ordbogen på webben

Her gør vi rede for den database der blev udarbejdet til redigeringsarbejdet i ISLEX i 2004. Siden går vi over til projektets hjemmeside og brugergrænsefladen der blev udviklet i 2008. Vi beskriver de vigtigste søgefunktioner som brugerne kan benytte sig af i ordbogen.

4.1 Den centrale database

I løbet af 2004 blev der udviklet en database for ISLEX-projektet, som både skulle bevare projektets data og bruges som dets hovedredskab. Systemets hjemsted er SÁ (tidligere Orðabók Háskólans, det leksikografiske institut i Island), og det er opbygget således at redigeringsarbejdet kan udføres mange steder samtidigt. Fordelen var at samarbejdsinstitutionerne i Sverige, Norge og Danmark ikke behøvede specielt udstyr til opgaven andet end en internetkobling, og en spredt placering af deltagerne skulle ikke være en hindring.

It-specialisten Ragnar Hafstað blev ansat til at stå for design og programmering af systemet. Databasen blev taget i brug tidligt i året 2004 og det islandske grundmateriale blev importeret i den. Siden har Ragnar udviklet og udbygget systemet. ISLEX-databasen var designet for webben, hvor der lagdes en stor vægt på at udnytte mediets muligheder for at gøre projektet tidssvarende og omgivelserne for redigeringen så nemme og imødekommende for medarbejderne som muligt. Databasen byder på mange slags søgefunktioner som redaktørerne gør nytte af i deres arbejde. Mange af de egenskaber er blevet overført til ISLEX's hjemmeside som blev udformet sent i 2008.

4.2 Ordbogens hjemmeside

4.2.1 Brugerprofiler og metasprog

Islex har fem forskellige brugerprofiler: islandsk, dansk, norsk bokmål, nynorsk og svensk. Profilen afhænger default det land brugeren befinder sig i, men han kan siden ændre profilen efter behov. På den anden siden er ISLEX en flersproglig ordbog hvor brugeren også kan indstille hjemmesiden således at han ser et, to, tre eller fire målsprog samtidig, og dette er i sig selv uafhængigt af brugerprofilen. Billede 1 viser webordbogens forside på islandsk (d.v.s. den islandske brugerprofil).

Billede 1
Forside til ISLEX.

Metasproget på websiden afhænger den profil som man har indstillet siden på. Metasproget er enten islandsk, dansk, norsk bokmål, nynorsk eller svensk. Til metasproget hører alle websidens faste tekster, f.eks. tekster der hører til søgning, oplysninger samt brugsanvisning. Ordklasse m.m. fremstår på metasproget, og alle forkortelser afhænger traditionen i hvert land. Det samme gælder alle etiketter i ordbogsartiklerne, men deres ordlyd afhænger hvilken profil man har valgt.

Brugerprofil på dansk

The screenshot shows the ISLEX website interface with the Danish user profile selected. The search results for 'píanó' (piano) are displayed in the center, including a small image of a piano and the translation 'klaver, piano'. The right sidebar lists various related terms such as 'pístasiúhmeta', 'pístill', 'pítsa', etc., with their respective grammatical genders and numbers. The search filters on the left are set to 'Søg i islandsk' and 'dansk' is selected under 'Søg i skandinaviske sprog'.

Billede 2

Her vises opslagsordet *píanó* 'klaver'. Den danske brugerprofil giver default oversættelser til dansk.

Brugerprofil på norsk bokmål

The screenshot shows the ISLEX website interface with the Norwegian Bokmål user profile selected. The search results for 'páfugl' (peacock) are displayed in the center, including a small image of a peacock and the translation 'páfugl'. The right sidebar lists various related terms such as 'patt', 'pattaralegur', 'patti', etc., with their respective grammatical genders and numbers. The search filters on the left are set to 'Søk i islandsk' and 'bokmål' is selected under 'Søk i skandinaviske språk'.

Billede 3

Bokmålsprofilen med et opslagsord.

Brugerprofil på nynorsk

The screenshot shows the ISLEX dictionary interface. The header includes the ISLEX logo and the text 'ISLEX - ORDBOKA' and 'ÁRNI MAGNÚSSON INSTITUTTET FOR ISLANDSKE STUDIER'. There are logos for the University of Iceland and the University of Oslo. The interface is divided into several sections:

- Sök i íslandsk:** Includes options for 'oppslagsord', 'bøyningsform', and 'all tekst'. A search box and a 'Sök' button are present.
- Sök i skandinaviske språk:** Includes options for 'ord' and 'all tekst'. A search box and a 'Sök' button are present. Below this are checkboxes for 'dansk', 'bokmål', 'nynorsk', and 'svensk'. The 'nynorsk' checkbox is checked.
- Language selection:** At the top right, there are flags for Danish, Bokmål, Nynorsk, and Swedish. The Nynorsk flag is selected.
- Word entry:** The word 'ís' is shown as a substantiv m. It includes a photograph of icebergs and a definition: '<áin> er á ís'. It also lists related terms: '<elva> har frose til' and '<vatnið> er ísi lagt'. A second entry shows a photograph of an ice cream cone and the definition 'ís (krem), vassis'.
- Right sidebar:** A list of related words including 'íraskur', 'Íran', 'Írani', 'Íranskur', 'Íraskur', 'Íri', 'Íris', 'Írland', 'Írska', 'Írskur', 'Ís', 'Ísaður', 'Ísalög', 'Ísaskil', 'Ísaumur', 'Ísavetur', 'Ísbjörn', 'Ísbrjótur', 'Ísbúð', 'Ísdans', and 'Í seinni tíð'.

Billede 4

Den nynorske profil med et opslagsord.

Brugerprofil på svensk

The screenshot shows the ISLEX dictionary interface. The header includes the ISLEX logo and the text 'ISLEX - PROJEKTET' and 'ÁRNI MAGNÚSSON-INSTITUTTET FÖR ISLÁNDKA STUDIER'. There are logos for the University of Iceland and the University of Oslo. The interface is divided into several sections:

- Sök i ísländska:** Includes options for 'oppslagsord', 'bøyningsformer', and 'artikeltext'. A search box and a 'Sök' button are present.
- Sök på:** Includes options for 'ord' and 'text'. A search box and a 'Sök' button are present. Below this are checkboxes for 'danska', 'bokmål', 'nynorska', and 'svenska'. The 'svenska' checkbox is checked.
- Language selection:** At the top, there are flags for Icelandic, Danish, Bokmål, Nynorsk, and Swedish. The Swedish flag is selected.
- Word entry:** The word 'sameind' is shown as a feminine noun. It includes a molecular structure diagram and a definition: 'sam-eind' and 'kemi'. Below this is the label 'molekyl' with a Swedish flag.
- Right sidebar:** A list of related words including 'samdráttur', 'samdrykkja', 'samdægurs', 'sameiginlega', 'sameiginlegur', 'sameign', 'sameignarfélag', 'sameina', 'sameinaður', 'sameinast', 'sameind', 'sameindaliffræði', 'sameining', 'Sameinuðu arabísku furstadæmin', 'Sameinuðu þjóðirnar', and 'samfagna'.

Billede 5

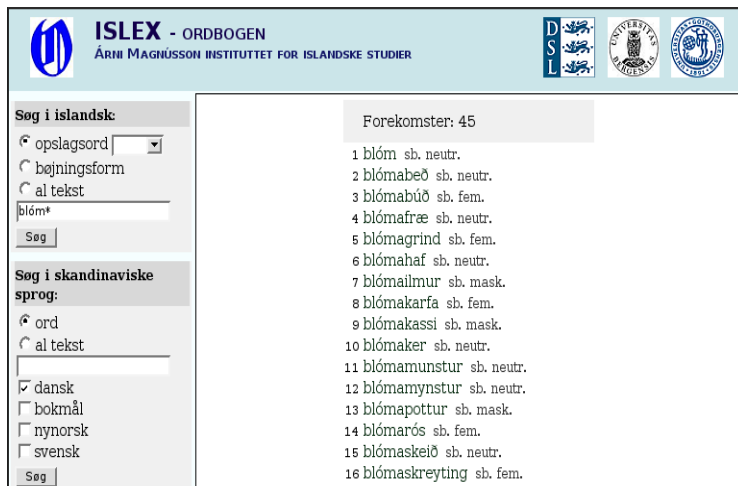
Den svenske profil med et opslagsord. Læg mærke til etiketten, 'kemi'.

4.2.2 Søg i ordbogen

På ordbogens hjemmeside er der forskellige typer af søgemuligheder: søg efter et opslagsord, søg med wildcard, søg på bøyningsform og søg i målsprogene.

4.2.2.1 Søg efter opslagsord

Brugeren begynder med at vælge det målsprog han ønsker. På billede 6 vises der søgning med wildcard, hvor man brugen tegnet * i slutningen af søgestrengen. Brugeren vælger ét ord fra listen ved at klikke på det.

The screenshot shows the ISLEX search interface. The search criteria are set to 'Søg i islandsk' and 'opslagsord'. The search term is 'blóm*'. The search results are as follows:

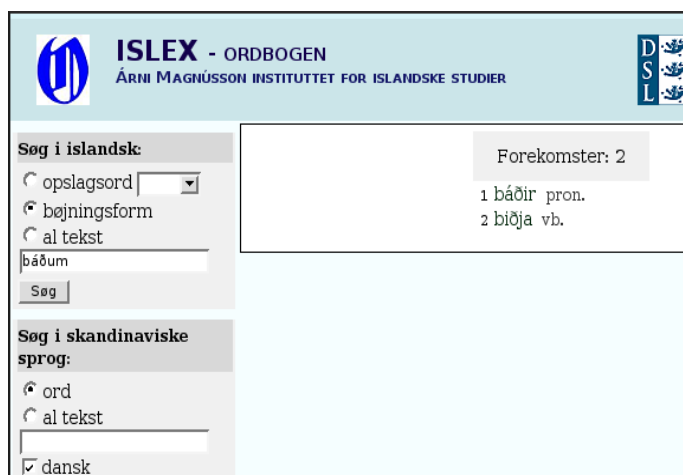
Forekomster: 45
1 blóm sb. neutr.
2 blómabeð sb. neutr.
3 blómabúð sb. fem.
4 blómafiræ sb. neutr.
5 blómagrind sb. fem.
6 blómahaf sb. neutr.
7 blómalmur sb. mask.
8 blómakarfa sb. fem.
9 blómakassi sb. mask.
10 blómaker sb. neutr.
11 blómamunstur sb. neutr.
12 blómamynstur sb. neutr.
13 blómapotur sb. mask.
14 blómarrós sb. fem.
15 blómaskeið sb. neutr.
16 blómaskreyting sb. fem.

Billede 6

Her har vi søgt på ord der begynder med *blóm** ('blomst').

4.2.2.2 Søg på bøjningsform

Det islandske sprog har et indviklet bøjningssystem og mange ord har bøjningsformer som afviger meget fra deres opslagsform. I ISLEX er det muligt at søge efter den islandske ordform i et specielt felt på hjemmesiden. F.eks. ordet *báðum* forekommer ikke som et lemma, men det er en bøjningform af to forskellige ord, *báðir* 'begge' og *biðja* 'bede'. Billede 7 viser søgning på ordformen *báðum*.

The screenshot shows the ISLEX search interface. The search criteria are set to 'Søg i islandsk' and 'bøjningsform'. The search term is 'báðum'. The search results are as follows:

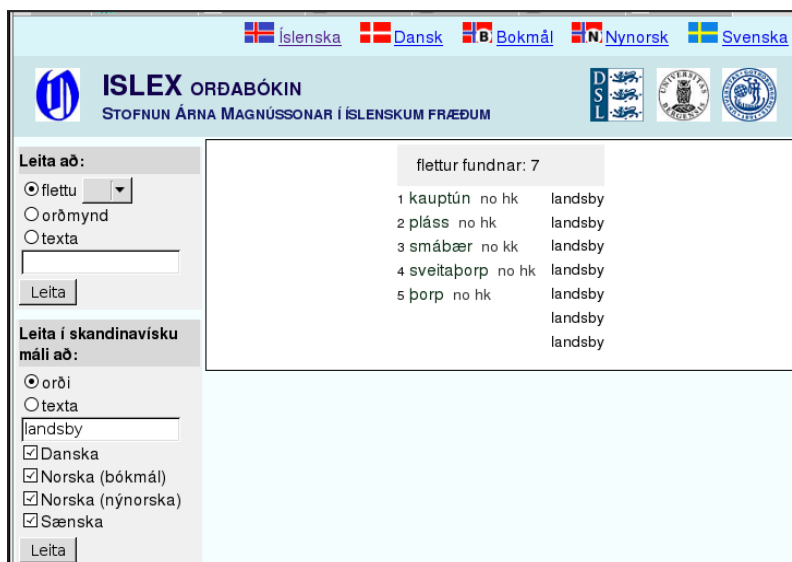
Forekomster: 2
1 báðir pron.
2 biðja vb.

Billede 7

Billedet viser resultatet af søgning på ordformen *báðum*. Brugeren må her vælge mellem et pronomen og et verbum.

4.2.2.3 Søg i målsprogene

Det er også muligt at søge i målsprogene, d.v.s. at søge efter ord eller tekst der forekommer i de skandinaviske oversættelser. Med andre ord, så kan ISLEX til en vis grad bruges i den anden retning, f.eks. som en nynorsk-islandsk ordbog. Man kan slå op i et eller flere af målsprogene samtidigt. Billede 8 viser søgning på ækvivalenten *landsby*.

The screenshot shows the ISLEX search interface. At the top, there are language selection buttons for Íslenska, Dansk, Bokmål, Nynorsk, and Svenska. The main header reads "ISLEX ORÐABÓKIN" and "STOFNUN ÁRNA MAGNÚSSONAR Í ÍSLENSKUM FRÆÐUM". On the left, there are search options: "Leita að:" with radio buttons for "flettur", "orðmynd", and "texti"; "Leita í skandinavísku máli að:" with radio buttons for "orði" and "texti"; and checkboxes for "Danska", "Norska (bókmál)", "Norska (nýnorska)", and "Sænska". The search results area shows "flettur fundnar: 7" and a list of results:

Number	Word	Language	Meaning
1	kaupþún	no hk	landsby
2	pláss	no hk	landsby
3	smábær	no kk	landsby
4	sveitaþorp	no hk	landsby
5	þorp	no hk	landsby

Billede 8

Billedet viser resultatet af søgning i alle målsprog efter ækvivalenten *landsby*.

I venstre spalte ses de islandske lemmer som ordet *landsby* fremstår som en oversættelse af.

Her er det vigtigt at fremhæve at søgning efter målsprogene ikke er tænkt som en hovedfunktion i ISLEX-ordbogen og kan af den grund ikke erstatte ordbøger der går i den retning, d.v.s. hvor målsprogene i ISLEX (dansk, norsk bokmål, nynorsk og svensk) er kildesprog.

5. Til slut

5.1 Muligheder for sprogforskning

Arbejdet med ISLEX har nu stået på i nogle år og i løbet af denne periode er der indgået en masse materiale. Eftersom arbejdet foregår i en database er materialet meget systematisk og derfor et godt grundlag for sprogforskning. ISLEX forbinder fem nordiske sprog og ordbogens ordforråd danner et solidt grundlag for sammenligning og udforskning af dem. Det er således muligt at få indblik i det islandske sprogs forbindelse til målsprogene og ligeledes et overblik over forbindelsen mellem

målsprogene fra en bestemt synsvinkel.

De systematiske data der opstår, kan også være oplagte til sprogteknologiske projekter. I ISLEX er semantiske felter specielt godt markeret og dermed velegnede til udforskning af semantik. Allerede nu arbejder man i Göteborg på et projekt om semantisk analyse af svenske ordforbindelser der benytter sig af materialet i ISLEX.

5.2 Statussen nu

Arbejdet med ISLEX er gået ifølge planen siden projektet blev kortlagt i 2005, som er det år hvor finansieringen af den islandske del blev sikret. I Island er statussen nu, i december 2009, den, at den islandske redaktion har færdigredigeret og åbnet for oversættelser af 80% af materialet. I Danmark, Norge og Sverige har man oversat ca. 55% af opslagsordene. Dette er en betragtelig forskel, men det har visse fordele, især at den islandske redaktion ikke arbejder under tryk, som kunne resultere i ringere kvalitet. Desuden kan det være godt for oversætterne at have et alsidigt udvalg af ordgrupper at vælge imellem, da det ofte afhænger af oversætterens interesser og stærke sider hvilke semantiske grupper han vælger.

Angående den tekniske side kan man sige at arbejdet med hjemmesiden er færdigt. Der er dog mange idéer om udvidelse af websidens muligheder. Der er f.eks. planlagt en speciel behandling af fraser ved siden af de eksisterende muligheder. Desuden er der fremkommet idéer om at knytte ISLEX til et andet projekt, *Íslenskt orðanet* (www.ordanet.is) der også udarbejdes på SÁ, og på den måde ville man opnå en thesaurus-komponent i ISLEX, et fænomen som man kender fra nogle online-ordbøger. Ved fortsat hjælp fra nordiske fonde kan dette vigtige arbejde udvides i endnu højere grad.

Litteratur:

Hannesdóttir, Anna & Jónsson, Jón Hilmar. 2001. Að hafa í sig og á – Isländsk fraseologi i ett isländskt-svenskt perspektiv. *LexicoNordica*, nr. 8. Oslo: Nordisk forening for leksikografi i samarbeid med Nordisk Språkråd s. 67-91

Jónsson, Jón Hilmar. 2005. Stóra orðabókin um íslenska málnotkun. JPV útgáfa.

Websider:

Beygingarlýsing íslensks nútímamáls: <http://bin.arnastofnun.is>

Íslenskt orðanet: www.ordanet.is